

Dokument zasedanja

B9-0312/2023

5.7.2023

PREDLOG RESOLUCIJE

ob zaključku razprave o izjavi Komisije

v skladu s členom 132(2) Poslovnika

o ustanovitvi neodvisnega organa EU za etiko
(2023/2741(RSP))

Manon Aubry, Leila Chaibi
v imenu skupine The Left

**Resolucija Evropskega parlamenta o ustanovitvi neodvisnega organa EU za etiko
(2023/2741(RSP))**

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. septembra 2021 o ustanovitvi neodvisnega organa EU za etiko, da bi povečali preglednost in integriteto v institucijah EU¹,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. decembra 2022 o sumu korupcije z izvorom iz Katarja in širši potrebi po preglednosti in odgovornosti v evropskih institucijah²,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. februarja 2023 o ustanovitvi neodvisnega organa EU za etiko³,
 - ob upoštevanju svoje resolucije z dne 16. februarja 2023 o nadaljnjem ukrepanju na podlagi zahtev Parlamenta za okrepitev integritete evropskih institucij⁴,
 - ob upoštevanju političnih smernic za naslednjo Evropsko komisijo za obdobje 2019–2024, ki jih je 16. julija 2019 predstavila Ursula von der Leyen, tedaj kandidatka za predsednico Evropske komisije,
 - ob upoštevanju poslanice predsednice Komisije z dne 1. decembra 2019, naslovljene na kandidatko za podpredsednico za vrednote in preglednost Věro Jourovo,
 - ob upoštevanju pisma predsednice Komisije Ursule von der Leyen Svetu z dne 18. marca 2022 in nadaljnjih ukrepov Komisije po nezakonodajni resoluciji Evropskega parlamenta z dne 16. septembra 2021 o ustanovitvi neodvisnega organa EU za etiko, da bi povečali preglednost in integriteto v institucijah EU,
 - ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 8. junija 2023 z naslovom Predlog za medinstitucionalni organ za etiko (COM(2023)0311),
 - ob upoštevanju člena 132(2) Poslovnika,
- A. ker se je Komisija zavezala, da bo že na začetku svojega mandata ustanovila neodvisen organ za etiko, že v političnih smernicah predsednice in poslanici komisarke Věre Jourove;
- B. ker je Parlament v resoluciji z dne 16. septembra 2021 široko podprl ustanovitev dobrega in neodvisnega organa za etiko;
- C. ker je Komisija objavila slab predlog o medinstitucionalnem organu za etiko, ko preiskava obtožb v zvezi s t. i. Katargatom o pranju denarja, korupciji in sodelovanju

¹ UL C 117, 11.3.2022, str. 159.

² UL C 177, 17.5.2023, str. 109.

³ Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0055.

⁴ Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0054.

več poslancev in enega uslužbenca v kriminalni združbi še vedno poteka;

- D. ker so neodvisnost, preglednost in odgovornost javnih institucij ter njihovih izvoljenih predstavnikov, komisarjev in uradnikov izjemnega pomena za zaupanje državljanov, ki je potrebno za zakonito delovanje demokratičnih institucij;
 - E. ker so bili v zadnjih mesecih razkriti primeri navzkrižja interesov, nepreglednosti ter nerazkritja premoženja in interesov v Komisiji, tudi plačano delovanje nekdanjega komisarja Dimitrisa Avramopulosa v združenju za boj proti nekaznovanosti in nepreglednost pri potovanjih komisarja Margaritisa Schinasa v zalivsko regijo;
 - F. ker pomanjkljivosti sedanjega etičnega okvira EU izvirajo predvsem iz dejstva, da temelji na samoregulativnem pristopu ter nima potrebnih človeških in finančnih virov ter pristojnosti za preverjanje informacij, opravljanje preiskav ter predlaganje in izvajanje sankcij; ker je ustanovitev dobrega in neodvisnega organa za etiko bistvena za povrnitev zaupanja v evropske institucije in njihovo demokratično legitimnost;
 - G. ker svoboda mandata poslancev Evropskega parlamenta nikakor ne preprečuje ustanovitve neodvisnega organa za etiko in z njim povezanih pristojnosti, vključno s preiskovalnimi pooblastili in pooblastili za izrekanje sankcij; ker nobena pravna analiza doslej ni pokazala omejitev;
 - H. ker je škandal Katargate poziv evropskim institucijam, naj resno obravnavajo neuspehe v boju proti korupciji in uvedejo boljše ukrepe za preglednost, integriteto in odgovornost;
1. je seznanjen z dolgo pričakovanim predlogom Komisije o neodvisnem medinstitucionalnem organu za etiko (v nadaljnjem besedilu: organ);
 2. je zelo razočaran zaradi očitne neambicioznosti organa, čeprav je Parlament na ta predlog čakal skoraj celotno parlamentarno obdobje, medtem pa evropske institucije pretresa najhujši škandal zaradi podkupovanja v zgodovini;
 3. globoko obžaluje predlagani mandat, ki je nepomemben in pomeni prostovoljno medinstitucionalno delovno skupino za minimalno harmonizacijo etičnih pravil, ne pa organ, ki bi skrbel za spoštovanje etičnih pravil; globoko obžaluje tudi skoraj neobstoječe pristojnosti, odvisnost ter skrajno pomanjkljive človeške in finančne vire, predlagane za organ; še posebej ugotavlja, da ne more niti preiskovati niti sankcionirati primerov korupcije, navzkrižja interesov in drugih kršitev etičnih pravil;
 4. priporoča ustanovitev organa za etiko, ki bi obravnaval strukturna navzkrižja interesov med političnimi in gospodarskimi silami v institucijah EU;
 5. opozarja na svoje stališče, da bi moral imeti organ možnost preiskovati domnevne kršitve etičnih pravil sedanjih ali nekdanjih poslancev in osebja ter javno priporočiti sankcije za pristojne institucije, da bi zagotovili dosledne standarde in izvrševanje v vseh institucijah in drugih vpletenih straneh;
 6. meni, da bi moral imeti organ možnost ne samo preverjati izjave o finančnih interesih, ampak tudi preiskovati kršitve pravil o navzkrižjih interesov, pojav vrtljivih vrat, objavo

informacij in druge primere kršitev;

7. meni, da bi moral imeti organ možnost preiskovati kršitve kodeksa ravnanja registra za preglednost in nepoštene prakse lobiranja;
8. meni, da bi morale biti odločitve organa zavezujoče in izvršljive, da bi zagotovili dosledno uporabo etičnih standardov in predvidljivost;
9. obžaluje, da Komisija ni predlagala združitve funkcij obstoječih organov, pristojnih za etiko, da bi bili v celoti učinkoviti, kot je priporočil Parlament v svoji resoluciji iz leta 2021;
10. ponovno poziva, naj se v področje uporabe predloga vključi osebje institucij;
11. ugotavlja, da je Komisija kot opazovalce predlagala pet neodvisnih strokovnjakov, ki bi svetovali članom organa; obžaluje, da bi imeli položaj opazovalcev in ne polnopravnih članov; opozarja na svoj predlog o imenovanju nekdanjih sodnikov Sodišča Evropske unije, Evropskega računskega sodišča in nekdanjih varuhov človekovih pravic EU, ki bi imeli vsa priporočila in glasovalna pooblastila;
12. nasprotuje postopku odločanja članov organa, ki temelji na soglasju; poudarja, da bi to privedlo do uskladitve odločitev o najnižjih etičnih standardih, predvsem glede na to, da nekatere zajete institucije nimajo kodeksa ravnanja;
13. obžaluje, da je priprava skupnih minimalnih standardov tako nejasno opredeljena, da bi imela vsaka stran še vedno zelo različne prakse, predvsem glede obdobja mirovanja, ki najbolj preprečujejo pojav vrtljivih vrat;
14. ugotavlja, da bi vsaka stran sama ocenila svoja notranja pravila in jih uskladila s standardom, ki bi ga postavil organ; obsoja samoregulativni pristop, ki je v središču problema odgovornosti, integritete, preglednosti in boja proti korupciji v institucijah;
15. obžaluje, da bodo etična pravila v vsaki instituciji še naprej odvisna od razlage in ravni ambicij vsake institucije; se boji, da se ta pravila zato ne bodo izboljšala;
16. je zaskrbljen zaradi zelo nizkega začasnega proračuna organa, kar ogroža njegovo morebitno učinkovitost; poudarja, da bi morala biti pogajanja o vmesnem večletnem finančnem okviru priložnost za zvišanje proračuna; ugotavlja, da je začasni proračun trikrat manjši od zneska, ki ga je policija zasegla v primeru Katargate;
17. opozarja na svoje stališče o zadostnih človeških virih, ki bi jih bilo treba nameniti organu; poudarja, da predlog Komisije o dveh zaposlenih s polnim delovnim časom (razred AST) in enem zaposlenem s polnim delovnim časom na udeleženo stran (razred AD) ne zadostuje, še posebej da bi lahko preverjali verodostojnost izjav o finančnih interesih in premoženju ter preiskovali druge kršitve etičnih pravil; meni, da nizek začasni proračun dokazuje, da Komisija predlaga samo forum za medinstitucionalne razprave, ne pa organa EU za etiko;
18. opominja na svoje stališče, da bi moral imeti ta organ pravico sprožiti preiskavo na lastno pobudo ter izvajati preiskave na kraju samem in na podlagi evidenc, pri tem pa se

opirati na informacije, ki jih je zbral ali prejel od tretjih strani;

19. meni, da bi bila prihodnja sprememba Pogodb idealna priložnost za vključitev zavezujoče zahteve za vse institucije, organe in agencije EU, da ustanovijo neodvisen organ za etiko; ugotavlja, da je v skladu z medinstitucionalnim sporazumom sodelovanje prostovoljno; je zaskrbljen, da manj zainteresirane institucije, agencije in organi morda ne bodo sodelovali;
20. obžaluje, da predlog ne vključuje poziva, naj se poslancem Evropskega parlamenta prepove opravljanje plačanega postranskega dela ali dejavnosti, še posebej kot vodstveni delavci ali svetovalci ali kot člani ali direktorji upravnih odborov ali svetovalnih odborov družb, ki kotirajo na borzi;
21. meni, da bi moral Parlament glede na to še naprej izboljševati svoja notranja etična pravila na podlagi najvišjih standardov; meni tudi, da bi se morale izjave poslancev o interesih in premoženju zgledeovati po dobri praksi v nacionalnih parlamentih; predlaga, naj posvetovalni odbor o ravnanju poslancev prevzame proaktivno vlogo, tudi ukrepa na lastno pobudo, neposredno obravnava pritožbe in kar je najpomembneje, odloča o sankcijah;
22. poziva Komisijo, naj nujno spremeni predlog;
23. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.